

a sok száz millió, amelyet a gárgyár az időközben — szükségén túl — felemelt árak által zsebre tett, mint a lakosság terhe elmaradt volna.

Ezen cikkemmel, mint minden más lépéssel, más célt nem lévén, minthogy egy nem jó mederben levő közügyet a helyes mederbe vinni segítsek, kerülni szeretném azt, hogy a történet hibákra szükségén felül nyomtatékosan rámutassak, de azért mégis rámutatnom kell arra, hogy az ennyire érthető és elfogadható érveléssel szemben megtörtént az, hogy minden helyes és ovatos kereskedői felfogás ellenében, amely nyugodtan bevárta volna, hogy „természetesen” a gárgyár mondja meg, hogy milyen megváltási árat követel és azután mi ellenőriztünk és kritizáltunk volna minden tételt, hozzáfogott a város azon már az akkori viszonyok között rém nehéz feladathoz, hogy ő korona és fillérben kiszámítsa a megváltási árat, ezen így kiszámított megváltási ár alapján indította meg a pört, ezzel nyitott céltáblát nyújtva az ellenfélnek, hogy ezen számítás minden egyes számadatába belekapaszkodva, a pört már ezen alapon is, ad calendae graecas nyújthassa.

A közgyűlésen történt többszöri felszólalásom azután mégis rábirta a polgármester urat, hogy utasította a főügyész urat, hogy a megváltási jogra nézve részleteket kérjen. Ez azonban újból és talán még nagyobb hibával, mint a pör megindítása, nemcsak az azonnali üzembe-

helyezés jogáért történt, hanem birtokba — tulajdonbá helyezést kértek, telekkönyvi átadás-sal, amire a bíróság természetesen — hisz én sem itélkeztem volna másképp — kimondotta, hogy amíg az ellenérték lefizetve nincsen, tulajdonjogi és telekkönyvi átírást nem mondhat ki.

Még ekkor is megmaradt volna az az út, hogy nemcsak a gárgyár, hanem a város is felebbezzon a Kuriához, m. p. úgy, hogy elejtve a telekkönyvileg való tulajdonbá helyezés kérését, tisztán az üzembehelyezést kérje.

Sajnos, ez sem történt meg és így most február 7-én a Kuria kétségtelenül ki fogja ugyan mondani a város megváltási jogát, aminek utána azonban csak újból kezdődik az alsó bíróságoknál való eljárás.

Idekapcsolódik bele most már ezen cikkem egyedüli célja, amely abból áll, hogy több hiba ne történjék, újabb idővesztés ne álljon elő, ne terelődjék a per újból helytelen, a célt kitoló irányba, hanem úgy, amint erre itt fent rámutattam, az ítélet megtörténte után azonnal kérje a város — most már több mint három év után, amit már 1920 novemberében kérnie kellett volna — az azonnali üzembehelyezést, késznek nyilatkozva és e célból összes vagyoni erejét felajánlva, hogy a szakértők által megállapítandó és a bíróság által megítélendő megváltási összeget annak idején azonnal le fogja fizetni.

„1924 nem lesz a béke éve.”

— A württembergi hadügyminiszter beszéde. —

Stuttgartból jelentik: Kessler német hadügyminiszter Württembergben a politikai helyzetiről beszédet mondott, amelyben azt fejtegette, hogy a munkásság elvesztette politikai erejét; védtelen lesz, ezáltal a reakciós elemek hatalmi öntudata mérhetetlenül megdagad. Az 1924. esztendő nem lesz a béke éve, hanem még nagyobb kóoszt fog hozni. Franciaország sietni fog Oroszországgal szövetséget kötni,

így Németország két tűz közé kerül. A vezető német államférfiak jól tennék, ha az orosz szovjet-köztársaság józan államférfiainak figyelemztelnék a gazdasági érintkezés fontosságára, a közös érdekekre, amelyek Németországot és Oroszországot összefűzik. Franciaország és Németország közt ismét el fognak mérgesedni a viszonyok, ha a francia kormány elutasítja a legutóbbi német memorandumot.

Kószó államtitkár beszámolója Alsóvároson.

(A Szeged tudósítójától.) Az Alsóvárosi Népkör vasárnap délután tartotta meg évi rendes tisztújító közgyűlését Katona Pál Földműves-utca 7. szám alatti vendéglőjében. A vendéglő tágas ivószobája zufolásig megtelt Alsóváros polgáraival, akik vidám, sőt alkotmányos hangulatban fogyasztották a közgyűlés megnyitása előtt és után a halványpiros bort. Az Alsóvárosi Népkör tisztújító közgyűlését használta fel dr. Kószó István belügyi államtitkár, Szeged város harmadik kerületének nemzetgyűlési képviselője arra, hogy tájékoztassa Alsóváros polgárságát a politikai helyzetről és hogy beszámoljon képviselői működéséről.

Császár Mátyás, a kör elnöke félnégy után nyitotta meg a közgyűlést. Kószó József jegyző felolvasta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentését, amelyből kitűnik, hogy a körnek 561 tagja van és két újságra fizet elő, egy budapestire és egy szegedire. A budapesti újság címe: *Új barázdá, a szegedie: Szeged szab. kir. város törvényhatósági Hivatalos Lapja.*

Kovács István csak részleteiben veszi tudomásul a jelentést, általánosságban nem, mert nem veszi ki belőle, hogy a kör szellemi és gazdasági irányban fejtett-e ki egyáltalán valamilyen működést.

A pénztári és könyvtári jelentések felolvasása után az elnök bejelenti úgy a saját, mint az egész vezetőség lemondását.

Megtartották a választást. A múlt évi vezetőséget kevés változtatással ismét megválasztotta a közgyűlés. Elnök lett Császár Mátyás, alelnök Császár István, első jegyző Kószó József, másodjegyző pedig Deák János.

A választás után — eltartott vagy másfél óráig — Deák János szólalt fel. Elmondotta, hogy a népkör alapításának a pontos dátuma nem állapítható meg, egyes feljegyzések szerint már 1873-ban, más források szerint 1874-ben alakult meg. Annyi bizonyos, hogy a kör első elnöke Szűcs Szekeres Ferenc cserepező-mester volt, aki törhetetlen függetlenségi meggyőződésének mártírja is lett. Elvállalta egy templom cserepezését, de a munkát nem vették át éppen mert függetlenségi volt és ez csödbe jutatta. Állandóan üldözték és végül önkéntesével vetett véget életének, de meggyőződéséből nem enge-

dett. A kör selyemzászlóján az áll, hogy alapítatott 1874-ben, tehát most ötvenesztendő az egyesülete.

Deák János indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a kör félszázados jubileumát méltó keretek között fogja megünnepelni.

Császár Mátyás ezután bezárta a közgyűlést és bejelentette, hogy „méltóságos dr. Kószó István államtitkár ur, a mi szeretett Pista bátyánk” ohajtja programbeszédét elmondani.

— Eljen — velünk együtt! kiáltotta valaki.

Kószó államtitkár beszéde elején kimentette magát, amiért az ujesztendő első napját nem töltötte alsóvárosi polgártársaival. Hivatalos elfoglaltsága akadályozta meg ebben, Budapesten kellett lennie, a csongrádi eset foglalta le minden idejét.

— Ha ezt a sajnálatos csongrádi esetet nézzük, mondotta, meg kell állapítanunk, hogy nem jól kezdődik az ujesztendő; az vigasztalhat csupán, hogy a merénylet még a múlt esztendőben történt. Ha sikerül ezt a kérdést is elintézni, azt hiszem, hogy a jó Isten megsegít bennünket ebben az esztendőben, megjön a konszolidáció, a béke és az egymás iránti szeretet tölti be a szíveket. Azok a kilengések, amelyek az elmúlt években megzavarták a társadalom békéjét és amelyek a világégés természetes következményeiként tekintendők, az idén remélhetőleg már megszűnnek. A beteg lelkek majd csak meggyógyulnak és akkor megkezdhetjük az igazi alkotó munkát.

Ezután arról beszélt Kószó, hogy az ország keresztlény nemzeti irányban való újjáépítésére csakis a földműves nép, a parasztság a hivatott, csak az lesz képes visszahódítani az elszakított részeket, nem fegyverrel, hanem gazdasági és kulturális harccal. Nem vigasztalhatja senki sem magát azzal, hogy jól van ez így, ahogy van, mert hát még rosszabbul is lehetett volna. Nem szabad az ellentéteket keresni az emberek között, mert az egyetértésben, a békés együttműködésben van az erő. A turáni gyűlölködésre ez az idő nem alkalmas, mert a sűrű ódások mindig holtpontonra juttatták az országot.

— A kormány tagjai — Behlen maga is száműzött ember — nem karddal, hanem a

lelkek és szívek odaadó szeretetével akarják megmenteni az országot, amely egy ezredév után elkorhadt, de maradt egy olyan gyökere, amelyből újra sarjadjhat az élet, az új magyar alkotmány.

— Az ország beteg, meggyógyításához olyan eszközök szükségesek, amelyeket egymaga nem tud megteremteni, hanem elsősorban a polgárokhoz fordul áldozatért. Nagy áldozatokat fog még követelni önkéntől a kormány, de az áldozatok az ország érdekében szükségesek.

Ezután az ország gazdasági egyensúlyának helyreállításáról beszélt. A kormány erősen bele akar kapcsolódni az európai gazdasági életbe, ennek pedig az az előfeltétele, hogy felvegye az érintkezést a szomszédos államokkal. Okos ember nem üti agyon az adókat. Minél több idegen állam vállalja érdekeltséget az ország külföldi kölcsönében, annál nagyobb a valószínűség arra, hogy talpra segítik az országot. A kormány éppen ezért nagy súlyt fektet arra, hogy ez a külföldi kölcsön meg is legyen és gondoskodni fog arról, hogy a kölcsönből minél nagyobb rész jusson a gazdáknak. Azok, akiknek a felfordulás az életelő elemük, mindent elkövetnek, hogy a kormány ne kaphassa meg a kölcsönt, de törekvésük hiábavaló, az igazságnak győzni kell.

Kószó István beszéde végén az alsóvárosi polgárság belső városi ügyeivel foglalkozott, a vízvezeték, a kövezés és a csatornázás kérdésével. Megígérte, hogy minden erejével a bajok orvoslásáért fog küzdeni. A beszámoló után az államtitkárt megéljenzették.

Prónay Pál becsületsértési pöre.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) Prónay Pál pörét, amelyet a nyugatmagyarországi felkeléssel kapcsolatban néhány tiszt ellen indított a haditörvényszék, hétfőn délelőtt kezdte el tárgyalni a pestvidéki törvényszék Fő-utcai palotájában. A pörben arról van szó, hogy a vádlottak: Inczedy Ágoston, Kudar Lajos, Czirfusz Ferenc, Kass László hadnagyok, vitéz Taby Árpád, vitéz Molnár András, Lackovics László főhadnagyok és Czirfusz Ödön gazdasági főhadnagy Prónay Pál felől állítólag a következőket mondta:

„Prónay már nem az a gerinces ember többé, aki volt; bűdös gazember, aki IV. Károlynak letette az esküt és Sopronban kézcsokkal járult a király elé. Az öreg Prónay, mondották, egy nagy disznóságot akar elkövetni, közönséges áruló, hülye, kótyagos, megbolondult egészen, gazság az, amit csinált; kegyvesztett lett a kormányzónál is, mert köpönyegforgatóra nincsen szükség. Így vége lesz majd az orgoványi betyárvilágnak. Hítszögőnek, lázadónak, papucsősnak, senkinek, köpönyegforgatónak, árulónak, Ocskay brigádérosnak is nevezték, kijelentvén, hogy nem hajlandók alatta szolgálni.

A tárgyalást negyeddiz után néhány perccel nyitotta meg Györfly őrnagy-hadbíró. Előbb a vádlottak személyi adatait vették fel, majd a vádiratot olvasták fel, azután a kihallgatást kezdték meg. Inczedy Ágoston elsőrendű vádlottat kérdezi meg először Györfly tárgyalásvezető.

— Állította-e Prónay Pál felől, hogy hazaáruló, vagy köpönyegforgató?

Inczedy: Semmi ilyesfélét nem mondtam. Soha senkinek ilyesmiről nem beszéltem.

— Hát akkor mégis miképpen lehetséges ez?

— Szegedtől kezdve együtt voltam bajtársaimmal a zászlóaljban. Mindegyiket nagyon jól ismertem. Soha egyikről semmit nem beszéltem. Prónay Pál csak rosszindulatú besugárás alapján tehetett ellenem feljelentést, azok áskálódására, akik ellenségeim.

A tárgyalásvezető: Kik az ellenségei, vagy kiket tart azoknak?

— Csak azokról beszélek, akik nem voltak a csapatnál, nem voltak csapattisztek, hanem a Briantában szolgáltak. Ezekkel volt körülveve Prónay Pál és ezeknek besugárására hallgatott.

— S óval ön tagadja, mintha valaha valamiféle becsületsértő kijelentést is tett volna Prónay Pálra?

— Igenis, tagadom.

A következő vádlott Kudar Lajos hadnagy.

A tárgyalásvezető: Becsmérelte ön Prónay Pált?

— Nem! Sohasem.

— Vallomásaiban esetleg kiterjeszkedik olyan dolgokra is, amely már érinti a katonai szolgálati ügyet?

— Igenis.

Erre a hadbíró tanácskozássra vonult vissza és rövid tárgyalás után kihirdette, hogy a mai tárgyalás a továbbiak folyamán katonai szolgálati érdekből zárt lesz. A tárgyalást kedden délelőtt folytatják.